

Sekretariatet
Charlotte Funseth
charlotte.funseth@regionjh.se

Regionstyrelsen
RS/345/2023
2023-09-25

Svar på initiativärende från Robert Hamberg (M) om att stärka rätten till följeslagare vid sjukresa

Ärendebeskrivning

Robert Hamberg (M) har lämnat ett initiativärende om att stärka rätten till följeslagare vid sjukresa. Robert Hamberg föreslår att regiondirektören får i uppdrag att föreslå förändringar av regelverk för sjukresor som säkerställer att om behov av följeslagare finns vid resa till, eller hem, från ett vårdbesök så ger det rätt till ersättning för följeslagaren både för till- och hemresa.

Bidragsgrunden för sjukresor fastställs i ”lagen om resekostnadsersättning vid sjukresor (1991/419)”. Lagen säger att en invånare skriven i en region kan få bidrag för sin resekostnad då denna person reser till och från sitt vårdbesök. Lagen visar på vilka former av besök som medger sjukresebidrag. Lagen uppdrar även till regionerna att reglera denna bidragsgrund.

I alla lägen med bidragsgrund för sjukresor så är det invånaren själv (i detta fall patienten) som har bidragsgrunden. Och ingen annan. I de fall en följeslagare skall medverka pga särskilda behov så är det fortfarande patienten som har bidragsgrunden. Det är aldrig följeslagaren eller de närstående som har en egen bidragsgrund. En följeslagare är just, en följeslagare. I de här fallen är det ofta ett behov av en chaufför och dennes bidragsgrund. Skulle ett regelverk generellt öppnas upp för chaufförens bidragsgrund så får Region Jämtland Härjedalen svårt att hålla ihop sjukresebidragsgrunden till en rimlig funktion.

I de fall en närstående behöver resa till patienten för att medverka vid hemresa eller till resa till vårdbesöket så är det fortfarande patientens bidragsgrund som är relevant. Dessa fall är mycket ovanliga då det i vanliga fall finns en följeslagare under hela besöket då ett behov faktiskt föreligger. En följeslagare har ingen egenavgift för sin resa, helt enkelt för att det baseras på patientens bidragsgrund. Att öppna upp ett regelverk för bidragsgrund för följeslagare skulle innebära att möjligheten öppnas upp i flera olika scenarion. Något som skulle innebära oanade risker för utnyttjande. Med det sagt så är det mycket svårt att reglera generellt i regelverket för detta utan att andra faktorer tar skada. Detta för något som sker tämligen sällan.

Om man hypotiserar så är det troligtvis inte ekonomi som avgör huruvida en hämtning kan ske av en patient. Utan snarare den praktiska möjligheten.

Ekonomisk konsekvensanalys

Det är mycket svårt att göra en ekonomisk konsekvensanalys på denna potentiella förändring då det scenario som Hamberg beskriver sker förhållandevis sällan och enbart i de unika fall då en förändring av vårdläget sker under vårdåtagandet. Men, öppnas möjligheten upp för närståendes bidragsgrund så kan den ekonomiska konsekvensen bli en helt annan. Det är dessutom klart svårare att bedriva myndighetsutövning då regeln inte är lika tydligt formulerad.

Kostnaden för eget resande är idag 32% högre än 2022. Skulle bidragsgrunden öppnas upp för närståendes resor så skulle det kunna innebära en betydande fördyring. Det är mycket svårt att bedöma hur stor den förändringen skulle bli, då det skulle bero på invånarnas egna val och behov.

Grundinställningen från Lagstiftningen och regelverket att det är patienten som har bidragsgrunden och det är patientens resa som innefattas i lagen om resekostnadsersättning (1991/419) är tydligare och pedagogisk att förmedla till invånare och de medarbetare som arbetar med myndighetsutövningen. Samtliga beräkningsmodeller som beräknar bidragsgrund och ersättning grundar sig på sträckan mellan en patients folkbokföringsadress och vårdbesökets adress. Blandas fler adresser in så förstörs beräkningsmodellen. Utifrån det faktum att det är svårt att genomföra en generell förändring som skulle bli funktionell och likställd föreslås att inga förändringar av regelverket för sjukresor gällande följeslagare ska göras. Initiativärendet bör därmed avslås.

Regiondirektörens förslag

Initiativärendet avslås.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Joakim Rödin
Chef regionservice

Utdrag till

Robert Hamberg (M)
Chef regionservice
Utvecklingsstrateg